

LA PLECAREA PATRIARHULUI OENOLOGIEI ROMÂNEȘTI, ACAD. VALERIU D. COTEA

Academician **Gheorghe DUCA**

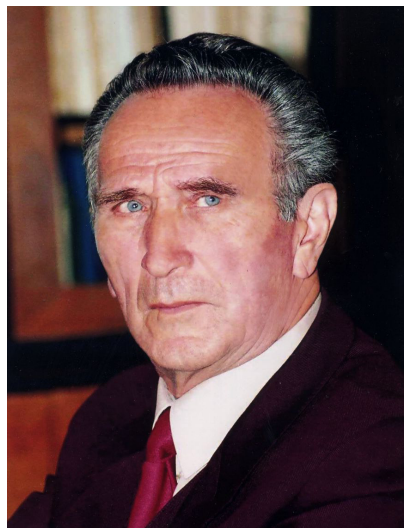
Academician **Boris GAINA**

Comunitatea științifică vitivinicolă, știința uvolgică și oenologică românească n-a mai apucat să serbeze pe 11 mai 2016 aniversarea de care se pregătea – 90 de ani ai marelui savant, patriarh al oenologiei Valeriu D. Cotea, el trecând în eternitate cu doar trei săptămâni înainte de această dată.

Personalitate marcantă a științei românești, academicianul Valeriu D. Cotea se înscrie în elita mondială a savanților din domeniile viticulturii și oenologiei, alături de academicienii și profesorii Pascal Ribereau-Gayon, Michel Flanzy, Pierre Sudreau, Suzanne Lafon-Lafourcade, Mario Fregoni, Michel Feuillat, P. Jualmes, Usseglio Tomasset, Gherhard Troost, Petru Ungurean, Gherman Valuico, Arteom Merjanian, Zbignev Chișcoski, Elena Datunașvili, Nicolai Pavlenko, Gherhard Alleveld, Ian Farcaș și alții.

Întru confirmarea celor spuse amintim alocuțiunile memorabile ale acad. Valeriu D. Cotea la Congresele Organizației Internaționale al Viei și Vinului (OIV) desfășurate la Chișinău (1980), Yalta (1990) și Paris (1994), care lămurau multiplele procese biotehnologice din știința vitivinicolă. Este bine cunoscută și prețuită la înalta valoare activitatea acad. Valeriu D. Cotea în cadrul OIV (1975–2005) în calitate de expert, președinte al grupului de experți „Tehnologia vinului”, președinte al Secției Oenologie și vicepreședinte al OIV. El a promovat în această prestigioasă organizație interguvernamentală internațională, ca membri ai comisiilor, un șir de cercetători din Republica Moldova: acad. B. Gaina, m. c. Gh. Cozub, dr. hab. Gh. Arpentin, prof. C. Sârghi, prof. N. Taran, dr. hab. Gh. Savin, dr. hab. C. Dadu și alții.

Cu susținerea academicianului Valeriu D. Cotea tinerii cercetători din Republica Moldova au făcut stagii în diverse domenii ale agriculturii, industriei alimentare, chimiei inginerești, construcției de mașini agricole, sistemelor de irigare, sistemelor de protecție a viei contra bolilor și dăunătorilor etc. De sprijinul și binecuvântarea patriarhului științei oenologice mondiale au avut parte savanții din Republica Moldova: academicienii Gheorghe Duca și Boris Gaina, profesorii Constantin Sârghi, Emil Rusu, Nicolae Taran, Pavel Tataru, Anatolie Balanuță, Jorj Ciumac, doctorii habilitați Gheorghe Arpentin, Eugenia Soldatenko, Gheorghe Savin, Constantin Dadu, Mihail Papcea,

Academicianul Valeriu D. COTEA

11.05.1927 – 21.04.2016

Victor Țuțuc, doctorii în știință Grigorii Mustăță, Lidia Gherciu, Eleonora Obadă, Liviu Vacarciuc, Sofronie Carpov, Gheorghe Nicolaescu.

Cu implicare sufletească și profesională deosebită a semnat acad. Valeriu D. Cotea un „Cuvânt înainte” la lucrarea *Pagini din istoria și activitatea viticulturii* (2015), autori acad. B. Gaina și dr. E. Alexandrov).

Cele zece monografii ale academicianului Valeriu D. Cotea, deținând multiple distincții internaționale și naționale, au stat la baza cursurilor de viticultură și vinificație predate pentru prima dată, începând cu 1990, în limba română la Catedra de vinificație a Universității Tehnice din Moldova, la Catedra de Chimie Industrială și Ecologică a Universității de Stat din Moldova unde, pe parcursul a 15 ani au studiat sute de tineri specialiști.

Ghidați de academicianul Valeriu D. Cotea, tinerii cercetători oenologi din Republica Moldova au avut șansa fericită de a stabili legături strânse de colaborare științifică vitivinicolă cu colegii din România, înzestrați cu o bogată practică din domeniul cercetare-dezvoltare: dr. Gorun Sandu-Ville, dr. Gabriela Sandu-Ville, acad. Viorel Stoian, acad. Andrei Gherghe, acad. Gheorghe Mencinicopski, prof. Nicolae Pomohaci, dr. Nicolae Varga, dr. Ion Pușca, prof. Valeriu V. Cotea, dr. Cristinel Zănoagă, prof. Ioan Nămoșanu, prof. Arina Oană, dr. Gheorghe Odageriu, dr. Petru Pițuc, dr. Mihai Popescu, dr. Costică Savin și alții.

Pornind de la bogata experiență a academicianului Valeriu D. Cotea, cercetătorii Institutului Științifico-Practic pentru Horticultură și Tehnologii Alimentare (dr. E. Obadă, prof. E. Rusu, acad. B. Gaina și al.) din Republica Moldova au demarat ample studii privind tipizarea vinurilor moldovenești din diferite plaiuri. A fost evaluat potențialul agroecologic de producere a vinurilor cu indicații geografice protejate (IGP) și denumiri de origine protejate (DOP), primele fiind vinurile „Purcari” și „Romanești”. În acest context Republica Moldova realizează unul din dezideratele vectorului de integrare în spațiul comunității europene.

La îndemnul academicianului Valeriu D. Cotea, vinificatorii din Moldova au creat brandul național vinicol „Wines of Moldova”, care a permis să sporească esențial imaginea vinurilor moldovenești exportate pe piețele din Europa, America și Asia. În calitatea sa de vicepreședinte al OIV, a contribuit la organizarea și desfășurarea pe parcursul anilor 1992–2016 a Concursului Internațional de vinuri și distilate, avându-l permanent în calitate de reprezentant-comisar OIV pe fiul distinsului oenolog – profesorul Valeriu V. Cotea.

Ideea realizării Conferinței Internaționale „In Wine” din cadrul manifestărilor anuale „Vin Moldova” îi aparține la fel academicianului Valeriu D. Cotea, care a delegat anual la acest for prestigios numeroși colegi vinificatori și viticultori din România. Este important să menționăm că studiile fundamentale, vitivinicole și ecopedologice realizate de academicianul Valeriu D. Cotea și colegii săi, ale cunoscutului plai Cotnari, au atins înalte performanțe în calitatea vinurilor produse, fapt confirmat de numeroase medalii și Grand Prix obținute la concursul din Chișinău, dar evident și la numeroasele competiții mondiale.

Tinerii cercetători din domeniile viticulturii și vinificației studiază cunoscutele manuale, monografii și lucrări metodice elaborate de către Patriarhul oenologiei mondiale academicianul și profesorul universitar Valeriu D. Cotea. Pentru această moștenire inepuizabilă și pentru această educație românească, comunitatea științifică oenologică din Republica Moldova rămâne profund recunoscătoare acestui neobosit promotor al științei și practicii și-i aduce omagiul său binemeritat la plecarea sa la cele veșnice.

Eleonora Romanescu. *Vii basarabene*, u.p. 59 × 88 cm, 1970